

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Людмила СТАНІСЛАВОВА

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Соціальна гігієна та організація здоров'язбереження»

Галузь знань – 23 Соціальна робота

Спеціальність – 231 Соціальна робота

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС

Шифр дисципліни – ОЗП12

Мова навчання – українська

Статус дисципліни – обов'язкова (дисципліна загальної підготовки)

Факультет – гуманітарно-педагогічний

Кафедра – соціальної роботи і соціальної педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	СРС, у т.ч. ІРС				
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	2	4	4,0	120	64	32		32		56				+
Заочна	2	4	4,0	120	12	6		6		108				+

Робоча програма складена на основі Освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка та коучинг та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота

Робочу програму склала

канд. пед. наук, доцент Юлія ОВОД

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки

Протокол від 29 серпня 2024 р. №1 Зав. кафедри Юрій БРИНДІКОВ

Робочу програму розглянуто та схвалено вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради ГПФ

Людмила СТАНІСЛАВОВА

Хмельницький 2024

1. Пояснювальна записка

Дисципліна «Соціальна гігієна та організація здоров'язбереження» є складовою циклу дисциплін загальної підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 231 Соціальна робота за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота і соціальна педагогіка».

Пререквізити – соціальна та демографічна статистика, соціальна антропологія, людина в сучасному соціумі.

Кореквізити – соціалізація особистості, соціально-педагогічна робота з сім'ями, дітьми та молоддю.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Компетентності: Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері соціальної роботи, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

Програмні результати навчання: Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати набутий досвід. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу соціалізації людини. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Мета дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна гігієна та організація здоров'язбереження» є формування особистості фахівця, здатного вирішувати професійні завдання по підтримці, збереженню здоров'я, розробляти, здійснювати превентивні заходи спрямовані на здоров'язбереження населення та просвітницьку діяльність.

Предмет дисципліни: обсяг теоретичних та практично-орієнтованих знань, умінь та навичок студентів з проблем навчання, виховання, освіти та розвитку особистості майбутнього фахівця.

Завдання дисципліни. Формування загальних та спеціальних компетентностей щодо вміння вчитися та оволодівати сучасними знаннями; висвітлити нормативно-організаційні засади соціальної роботи в сфері здоров'язбереження; застосування знань у практичних ситуаціях; розкрити особливості соціальної роботи з різними категоріями населення щодо організації здоров'язбереження; уміння бути критичним і самокритичним; вміння здійснювати просвітництво та виховання особистості у сфері, що стосується питань гігієни та здоров'язбереження.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: досконало **володіти** специфічною термінологією та основними поняттями; **показувати** навички самостійної роботи, **демонструвати** критичне та самокритичне мислення; **організовувати** та **керувати** педагогічною взаємодією; **знати** та **розуміти** сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини; **застосовувати** методи та принципи ефективного впливу; **застосовувати** набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно **інтерпретувати** отримані результати; **характеризувати** педагогічну діяльність та педагогічні погляди видатних діячів минулого.

2. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	лекції	практ. заняття	СРС
Тема 1. Соціальна гігієна та здоров'я людини.	2	2	6
Тема 2. Медичне страхування населення.	4	4	6
Тема 3. Соціальна гігієна та здоров'я населення	4	4	7
Тема 4. Поняття про психіку. Здоров'я, структура психіки	4	4	6
Тема 5. Людина та її здоров'я з позицій системного підходу.	2	2	6
Тема 6. Види та форми насильницької поведінки.	4	4	6
Тема 7. Функції органів травлення. Принципи здорового харчування.	4	4	7
Тема 8. Медико-соціальні проблеми наркотизму.	4	4	6
Тема 9. Статева культура та статеve виховання особистості	4	4	6
Разом за семестр:	32	32	56

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Зміст лекційного курсу

№ лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Тема 1. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. План. 1. Соціальна гігієна як наука 2. Чинники, що обумовлюють здоров'я населення. Методи вивчення. Закономірності основних показників здоров'я 3. Чисельність та склад населення України 4. Фізичний розвиток <i>Література: [1] (с. 9-34), [4] (с.8-26), [5] (с.9-45)</i>	2
2.	Тема 2. Медичне страхування План. 1. Основи медичного страхування. 2. Економічна сутність страхової медицини. 3. Страхова медицина в економічно розвинених країнах світу. 4. Історичні аспекти розвитку медичного страхування в Україні. <i>Література: [1] (с.481-487, 529-536), [2] (с.9-22), [3] (с.96-110), [5] (с.446-464)</i>	4
3.	Тема 3. Соціальна гігієна та здоров'я населення План. 1. Людина як продукт біосоціальної еволюції. 2. Індивідуальне здоров'я людини. 3. Наукові підходи щодо визначення поняття «здоров'я людини». 4. Дефініції та понятійний апарат. <i>Література: [1] (с.536-545), [2] (с.22-41), [3] (с.122-136), [5] (с.462-468,</i>	4

	497-499)	
4.	<p>Тема 4. Поняття про психіку. Здоров'я, структура психіки.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психіка, психічне здоров'я особистості. 2. Характер. Темперамент. Акцентуації. 3. Вчення про стрес, загальний адаптаційний синдром. 4. Сучасні підходи до психічного оздоровлення. <p><i>Література: [1] (с.546-556), [2] (с.41-81), [5] (с.469-475)</i></p>	4
5.	<p>Тема 5. Людина та її здоров'я з позиції системного підходу.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Людина як система. 2. Феномен людини. Людина як біоенергоінформаційна система. 3. Свідомість та підсвідомість. <p><i>Література: [1] (с.557-564), [2] (с.88-123), [5] (с.475-480)</i></p>	2
6.	<p>Тема 6. Види та форми насильницької поведінки.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття насильницької поведінки. Її ознаки та класифікація. 2. Агресивність та її природа. 3. Насильство у сімейних відносинах, насильство проти жінок та дітей. 4. Попередження та подолання насильства. <p><i>Література: [1] (с.477-494), [5] (с.493-500)</i></p>	4
7.	<p>Тема 7. Принципи здорового харчування</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Будова та функції травної системи. 2. Їжа та характер харчування. 3. Принципи здорового харчування. 4. Поживні речовини. Вітаміни. Антиоксиданти. 5. Оздоровче голодування. <p><i>Література: [1] (с.498-499, 502-506, 511-514), [3] (с.159-202), [5] (с.508-509, 511-513, 514-521)</i></p>	4
8.	<p>Тема 8. Медико-соціальні проблеми наркотизму</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини та наслідки наркоманії. 2. Алкоголізм. Його стадії. 3. Паління та його вплив на внутрішньоутробний розвиток дитини. 4. Заходи боротьби із залежністю від психоактивних речовин. <p><i>Література: [1] (с.524-529), [2] (с.459-473), [3] (с.334-368, 385-399), [5] (с.537-542)</i></p>	4
9.	<p>Тема 9. Статева культура та статеve виховання особистості.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Статеve виховання та статева соціалізація. 2. Моделі статевого виховання. 3. Принципи статевого виховання. 4. Гендерна роль та гендерні стереотипи. <p><i>Література: [1] (с.412-420, 434-452), [4] (с.78-89)</i></p>	4
	Загальна кількість годин:	32

**Перелік оглядових лекцій
(для студентів заочної форми навчання)**

№ п/п	Перелік тем лекцій	К-сть годин
----------	--------------------	----------------

1	Тема 1. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. План. 1. Соціальна гігієна як наука 2. Чинники, що обумовлюють здоров'я населення. Методи вивчення. Закономірності основних показників здоров'я 3. Чисельність та склад населення України 4. Фізичний розвиток <i>Література: [1] (с. 9-34), [4] (с.8-26), [5] (с.9-45)</i>	2
2	Тема 2. Медичне страхування План. 1. Основи медичного страхування. 2. Економічна сутність страхової медицини. 3. Страхова медицина в економічно розвинених країнах світу. 4. Історичні аспекти розвитку медичного страхування в Україні. <i>Література: [1] (с.481-487, 529-536), [2] (с.9-22), [3] (с.96-110), [5] (с.446-464)</i>	2
3	Тема 3. Соціальна гігієна та здоров'я населення План. 1. Людина як продукт біосоціальної еволюції. 2. Індивідуальне здоров'я людини. 3. Наукові підходи щодо визначення поняття «здоров'я людини». 4. Дефініції та понятійний апарат. <i>Література: [1] (с.536-545), [2] (с.22-41), [3] (с.122-136), [5] (с.462-468, 497-499)</i>	2
Разом за IV семестр		6

3.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів *денної* форми навчання

При вивченні дисципліни “Соціальна гігієна та основи здоров'язбереження” необхідністю організації самостійної роботи є єдність таких її взаємопов'язаних форм: аудиторна робота; позааудиторна самостійна пошуково-аналітична робота; творча самостійна робота. Аудиторна самостійна робота реалізується у процесі лекційних, практичних і семінарських занять. Студенти, згідно із тематичним планом проведення практичних занять, самостійно опрацьовують лекційний матеріал та рекомендовану літературу з відповідної теми, готують при потребі необхідний дидактичний матеріал та виконують самостійні завдання.

№ п/п	Перелік тем практичних занять	К-ть годин
	Практичне заняття 1.	
1.	Мета: визначити місце соціальної гігієни та основ здоров'язбереження в системі суспільствознавства; дослідити демографічну ситуацію в Україні та окреслити причини, які впливають на неї. План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Соціальна гігієна як наука. 1.2. Чинники, які впливають на здоров'я та чисельність населення. 1.3. Демографічний ситуація в Україні Література: [1] (с.9-34, 481-487, 529-536, 536-545), [2] (с.9-22, 22-41), [3] (с.96-110, 122-136), [4] (с.8-26), [5] (с.9-45, 446-464, 462-468, 497-499)	2
2.	Практичне заняття 2. Мета: визначити сутність та основні складові поняття «здоровий спосіб життя»; з'ясувати рівень особистої рухової активності.	2

	<p>План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя. 1.2. Здоровий спосіб життя та його категорії (рівень, якість та стиль життя). Характеристика складових здорового способу життя. 1.3. Рівні здоров'я людини.</p> <p>Література: [1(с.546-574), 2(с.41-129), 5(с.469-485)]</p>	
3.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 3.</p> <p>Мета: <i>чітке визначення та усвідомлення особливостей</i> страхової медицини та медичного страхування.</p> <p>План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Мета та завдання страхової медицини та медичного страхування. 1.2. Форми медичного страхування (обов'язкове, добровільне). 1.3. Права та обов'язки страховиків і страхувальників.</p> <p>Література: [1] (с.232-241, 279-291), [2] (с.241-264), [3] (с.171-202), [5] (с.486-489)</p>	2
4.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 4.</p> <p>Мета: <i>з'ясувати особливості та здійснити порівняльну характеристику сімейної та страхової медицини в Україні та європейських країнах</i></p> <p>План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Страхова медицина в економічно розвинених країнах світу 1.2. Історичні аспекти розвитку медичного страхування в Україні</p> <p>Література: [1(с.34-46, 412-420, 434-452), 4(с.26-59, 78-89), 5(с.45-62)]</p>	2
5.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 5.</p> <p>Мета: <i>сприйняття та усвідомлення людини як продукту біологічної і соціальної еволюції</i></p> <p>План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Людина як продукт біосоціальної еволюції. 1.2. Індивідуальне здоров'я людини.</p> <p>Література: [1(с.89-104), 4(с.269-308), 5(с.218-247)]</p>	2
6.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 6.</p> <p>Мета: <i>ознайомитись з науково-психологічними підходами до поняття «здоров'я людини»</i></p> <p>План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Наукові підходи щодо визначення поняття «здоров'я людини» 1.2. Дефініції та понятійний апарат</p> <p>Література: [1] (с.104-165), [4] (с.68-78, 308-335), [5] (с.247-341)</p>	2
7.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 7.</p> <p>Мета: <i>обговорення питань психологічного здоров'я людини, оволодіння навичками саморегуляції.</i></p> <p>План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Психіка, психічне здоров'я особистості. 1.2. Характер. Темперамент. Акцентуації.</p>	2

	Література: [1(с.234-240, 261-275), 4(с.93-138), 5(с.76-93, 111-121)]	
8.	<p align="center">Практичне заняття 8.</p> <p>Мета: фізіологія і психологія: психосоматичний детермінізм.</p> <p>План.</p> <p>1. Обговорення теоретичного матеріалу:</p> <p>1.1. Вчення про стрес, загальний адаптаційний синдром.</p> <p>1.2. Сучасні підходи до психічного оздоровлення.</p> <p>Література: [1] (с.275-313, 324-351), [4] (с.153-194, 208-245), [5] (с.121-192)</p>	2
9.	<p align="center">Практичне заняття 9.</p> <p>Мета: дослідити пірамідальні закони існування людини</p> <p>План.</p> <p>1. Обговорення теоретичного матеріалу:</p> <p>1.1. Людина як система. Пірамідальний тип системи «людина».</p> <p>1.2. Інформаційна матриця психіки.</p> <p>Література: [1] (с.89-104), [4] (с.269-308), [5] (с.218-247)</p>	2
10.	<p align="center">Практичне заняття 10.</p> <p>Мета: визначити здоров'я з позицій системного підходу.</p> <p>План.</p> <p>1. Обговорення теоретичного матеріалу:</p> <p>1.1. Здоров'я та його механізми з позиції системного підходу</p> <p>1.2. Холістичний підхід до здоров'я людини.</p> <p>Література: [1(с.89-104), 4(с.269-308), 5(с.218-247)]</p>	2
11.	<p align="center">Практичне заняття 11.</p> <p>Мета: дослідити витоки насильницької поведінки особистості.</p> <p>План.</p> <p>1. Обговорення теоретичного матеріалу:</p> <p>1.1. Поняття насильницької поведінки. Її ознаки та класифікація.</p> <p>1.2. Агресивність та її природа.</p> <p>Література: [1] (с.89-104), [4] (с.269-308), [5] (с.218-247)</p>	2
12.	<p align="center">Практичне заняття 12.</p> <p>Мета: дослідження питання дитячого насилля.</p> <p>План.</p> <p>1. Обговорення теоретичного матеріалу:</p> <p>1.1. Насильство у сімейних відносинах, насильство проти жінок та дітей.</p> <p>1.2. Попередження та подолання насильства</p> <p>Література: [1(с.89-104), 4(с.269-308), 5(с.218-247)]</p>	2
13.	<p align="center">Практичне заняття 13.</p> <p>Мета: основи здорового харчування</p> <p>План.</p> <p>1. Обговорення теоретичного матеріалу:</p> <p>1.1. Будова та функції травної системи</p> <p>1.2. Їжа та характер харчування</p> <p>Література: [1] (с.89-104), [4] (с.269-308), [5] (с.218-247)</p>	2
14.	<p align="center">Практичне заняття 14.</p> <p>Мета: актуалізувати знання про принципи здорового харчування, голодування, дієти, поживні для організму речовини та різноманітні системи харчування.</p> <p>План.</p>	2

	1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Принципи здорового харчування 1.2. Поживні речовини. Вітаміни. Антиоксиданти. 1.3. Оздоровче голодування Література: [1(с.89-104), 4(с.269-308), 5(с.218-247)]	
15.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 15.</p> Мета: обговорення медико-соціальних проблем наркотизації населення. План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Причини та наслідки наркоманії. 1.2. Алкоголізм. Його стадії. Література: [1(с.89-104), 4(с.269-308), 5(с.218-247)]	2
16.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 16.</p> Мета: проаналізувати сучасні уявлення молоді про здоровий спосіб життя та шкідливі звички План. 1. Обговорення теоретичного матеріалу: 1.1. Паління та його вплив на внутрішньоутробний розвиток дитини. 1.2. Заходи боротьби із залежністю від психоактивних речовин. Література: [1] (с.89-104), [4] (с.269-308), [5] (с.218-247)	2
	<i>Загальна кількість годин</i>	32

**Перелік практичних занять
(для студентів заочної форми навчання)**

№ п/п	Перелік тем практичного заняття	К-сть годин
1.	Тема 4. Поняття про психіку. Здоров'я, структура психіки. План. 1. Психіка, психічне здоров'я особистості. 2. Характер. Темперамент. Акцентуації. 3. Вчення про стрес, загальний адаптаційний синдром. 4. Сучасні підходи до психічного оздоровлення. <i>Література: [1] (с.546-556), [2] (с.41-81), [5] (с.469-475)</i>	2
2.	Тема 5. Людина та її здоров'я з позиції системного підходу. План. 1. Людина як система. 2. Феномен людини. Людина як біоенергоінформаційна система. 3. Свідомість та підсвідомість. <i>Література: [1] (с.557-564), [2] (с.88-123), [5] (с.475-480)</i>	2
3.	Тема 6. Види та форми насильницької поведінки. План. 1. Поняття насильницької поведінки. Її ознаки та класифікація. 2. Агресивність та її природа. 3. Насильство у сімейних відносинах, насильство проти жінок та дітей. 4. Попередження та подолання насильства. <i>Література: [1] (с.477-494), [5] (с.493-500)</i>	2
	Разом за IV семестр	6

3.3. Зміст самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять, тестуванні з теоретичного матеріалу, виконанні індивідуальних завдань (презентація, педагогічний кросворд).

№ п/п	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин
1.	<p>Тема 1</p> <p>1. Передумови виникнення та розвитку соціальної гігієни в окрему галузь знань.</p> <p>2. Мета та основні завдання соціальної гігієни та основ здоров'язбереження як галузі знань.</p> <p>3. Технології здоров'язбереження.</p>	4
2.	<p>Тема 2.</p> <p>1. Методи діагностики стану здоров'я людини.</p> <p>2. Визначити показники фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я.</p> <p>3. Аналіз локальної демографічної ситуації.</p>	4
3.	<p>Тема 3.</p> <p>1. Страхова медицина у розвинених країнах Європи.</p> <p>2. Сімейна медицина та її значення в системі медичної допомоги населенню.</p>	2
4.	<p>Тема 4.</p> <p>1. Сімейна медицина в європейських країнах (реферативна доповідь).</p> <p>2. Особливості роботи сімейного лікаря в Україні.</p>	4
5.	<p>Тема 5</p> <p>1. Адаптація і здоров'я. Адаптаційний потенціал людини.</p> <p>2. Поняття про біоритми та їх механізм. Часова організація людини.</p> <p>3. Індивідуальні біоритми, їх види. Хронодіагностика.</p>	2
6.	<p>Тема 6.</p> <p>1. Здоров'я — індивідуальна та соціальна цінність. Потреба у здоров'ї.</p> <p>2. Залежність стану здоров'я від дії шкідливих ендогенних чинників.</p>	2
7.	<p>Тема 7.</p> <p>1. Основні методи психорелаксації та саморегуляції.</p> <p>2. Основи раціональної психотерапії.</p> <p>3. Проблема соціального здоров'я.</p>	2
8.	<p>Тема 8.</p> <p>1. Профілактика і терапія стресу.</p> <p>2. Емоції та стреси — фактори ризику розвитку захворювань.</p>	2
9.	<p>Тема 9.</p> <p>1. Особливості біосистеми організму людини.</p> <p>2. Поняття саногенезу організму.</p>	4
10.	<p>Тема 10.</p> <p>1. Сучасні підходи до психічного оздоровлення.</p> <p>2. Роль виховного процесу для формування психічного здоров'я.</p>	2

11.	Тема 11. 1. Проаналізувати закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Виписати основні поняття та терміни. 2. Відповідальність за домашнє насилля в європейських країнах.	4
12.	Тема 12. 1. Профілактика булінгу в школі. 2. Підготовка тренінгу «Стоп булінг». 3. Конвенція ООН «Про права дитини».	4
13.	Тема 13. 1. Будова та функції травної системи 2. Їжа та характер харчування	4
14.	Тема 14. Суть процесу навчання. 1. Мінеральні речовини та здоров'я людини. 2. Характеристика жиророзчинних вітамінів. 3. Характеристика водорозчинних вітамінів. 4. Голодування та дієти.	4
15.	Тема 15. 1. Кокаїнова наркоманія (кокаїнізм). 2. Наркоманії амфетамінового типу.	4
16.	Тема 16. 1. Профілактика наркоманії та алкоголізму серед молоді. 2. Розробка анкети з питань здорового способу життя та анкетування учнівської молоді	4
17.	Тема 17. 1. Мистецтво кохати і класифікація кохання за Е. Фроммом. 2. Проблема сумісності в шлюбі.	4
18.	Тема 18. 1. Мистецтво кохати і класифікація кохання за Е. Фроммом. 2. Проблема сумісності в шлюбі.	
	Загальна кількість годин:	56

4. Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи студентів

Індивідуальна робота дозволяє студентам заглибитися в зміст дисципліни, що вивчається, підвищити рівень їх професійної підготовки, більш ретельно підготуватися до самостійної творчої роботи у навчально-виховних закладах різних типів, впевненіше орієнтуватися в досягненнях науково-технічного прогресу.

1. Сутність понять «здоров'я», «хвороба», «третій стан».
2. Історія виникнення соціальної гігієни як науки.
3. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів
4. Проаналізуйте законодавство з охорони материнства та дитинства.
5. Сімейна медицина та її значення в системі медичної допомоги населенню.

6. Алкоголізм та наркоманія – соціальна та медична проблема суспільства: ситуація в Україні та шляхи її вирішення.
7. Регіональні особливості сучасної демографічної ситуації в Україні.
8. Проаналізуйте діяльність Всесвітньої Організації Охорони Здоров'я (ВООЗ) – останні події.
9. Стан здоров'я населення, що постраждало внаслідок аварії на ЧАЕС – сучасні тенденції.
10. Соціально-гігієнічна просвіта. Центри здоров'я в Україні – осередки здорового способу життя: форми та ефективність діяльності.
11. Реформи системи охорони здоров'я в Україні та світі.
12. Розробити антирекламу шкідливим звичкам.
13. Будинки дитини як заклади медико-соціального захисту: проблеми та перспективи розвитку.
14. Інвалідність – один з провідних показників здоров'я населення: сучасна характеристика та основні тенденції показників інвалідності в Україні.
15. Промоція здоров'я. Профілактичні програми в Україні.
16. Розробка анкети з питань здорового способу життя.
17. Спеціалізовані заклади для осіб похилого віку (геріатрична служба): сьогодення та перспективи розвитку.
18. Розвиток страхової медицини в Україні. Історія та сучасність.
19. ВІЛ і СНІД в Україні: характеристика сучасної ситуації, шляхи подолання проблем.
20. Проаналізувати регіональні програми щодо сприяння здоровому способу життя.
21. Профілактика і терапія стресу.
22. Сучасна характеристика загальної захворюваності населення України. Основні проблеми та тенденції.
23. Розвиток паліативної допомоги в Україні.
24. Розробити семінар для молоді спрямований на формування навичок здорового способу життя.
25. Охорона материнства та дитинства. Значення соціально-економічних, соціально-психологічних, медико-соціальних заходів, спрямованих на покращання здоров'я жінок і дітей.
26. Соціальні умови здоров'я населення.
27. Загартовування організму.
28. Проаналізувати регіональну демографічну ситуацію.
29. Старіння населення як глобальна демографічна тенденція: причини та наслідки.
30. Методи оцінювання фізичного розвитку.
31. Генетика та конституція: здоров'я та хвороби.
32. Проаналізуйте Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення».
33. Організаційно-правові засади впровадження та функціонування медичного страхування.
34. Онкологічні захворювання та їх зв'язок з екологічними особливостями середовища проживання.
35. Охарактеризуйте адаптаційний потенціал людини.
36. Дайте характеристику методів фізичного оздоровлення.
37. Охарактеризуйте методику самопсихотерапії.
38. Прогрес людства і його зв'язок зі здоров'ям.
39. Людина як система.
40. Сформуйте суть індивідуального підходу до здоров'я людини та формування здорового способу життя.

5. Технології та методи навчання

Форми організації навчання: навчальні заняття (лекція, практичне заняття, консультація), самостійна робота, індивідуальні завдання (індивідуальний проєкт), практична підготовка.

Методи навчання: словесні (розповідь викладача, бесіда, пояснення, робота з текстом), наочні (демонстрація реальних або зображених об'єктів, явищ і їх спостереження), практичні (вправи, завдання, тестування).

Технології навчання: репродуктивні, проєктні, інтерактивні, ігрові, інформаційно-комп'ютерні, технології змішаного, перевернутого, дистанційного, контекстного навчання.

Інструменти ІКТ (PowerPoint, сервіси WEB 2.0. (Kahoot, Worldwall, Canva, ORPEG), MOODLE, ZOOM, хостинг YouTube, освітні онлайн платформи, месенджери (Telegram, Viber, корпоративна електронна пошта тощо).

6. Методи контролю

Поточний контроль може здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу.

Контроль за засвоєнням знань із навчальної дисципліни «Соціальний захист та соціальне забезпечення» проводиться за такими етапами: усне опитування, письмове опитування, тестування, захист проєктів у формі презентацій, захист фрагментів конспектів.

У кінці семестру студенти складають іспит (підсумковий контрольний захід).

На основі результатів поточного контролю і підсумкового контрольного заходу виставляється підсумкова семестрова оцінка.

7. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ <https://bit.ly/3beBE48> Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою і виставляється в електронному журналі обліку успішності з урахуванням вагових коефіцієнтів, визначених для кожного виду робіт.

Засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється шляхом усного, письмового опитування або тестування в MOODLE. Водночас оцінюється рівень практичних умінь шляхом виконання різноманітних аудиторних та домашніх завдань. Якщо здобувач отримав негативну оцінку з певного виду роботи, то він повинен ліквідувати заборгованість в установленому порядку.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Для здобувачів освіти денної форми навчання підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого бала з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (60% підсумкової оцінки), і бала, отриманого у ході іспиту (40% підсумкової оцінки). Для здобувачів освіти заочної форми навчання підсумкова оцінка являє собою суму середньозваженого бала з оцінок, отриманих за всі види робіт протягом семестру (50% підсумкової оцінки), і бала, отриманого у ході іспиту (50% підсумкової оцінки). Усі види роботи мають бути виконані позитивно.

При виконанні завдань здобувачі мають дотримуватися правил академічної доброчесності, яка полягає в недопустимості плагіату, компіляції (Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ) <https://bit.ly/3S6OrGt> У разі наявності плагіату здобувач отримує незадовільну оцінку і має виконати роботу повторно.

Здобувачі мають право отримати знання з окремих тем дисципліни шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної

освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ <https://bit.ly/3BG8kP9>.

Оцінювання знань студентів здійснюється за такими критеріями:

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій
Відмінно	Студент глибоко й у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, виконувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і у письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення роботи. Студент не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнювальні висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре	Студент виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть бути окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватися на основі самостійного мислення. Студент у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно	Студент виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь студента будується на рівні репродуктивного мислення, студент має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Водночас набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання, і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно	Студент виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускає помилки у визначенні понять, перекручує їхній зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота			Самостійна робота	Семестровий контроль
Усне опитування	Письмове опитування	Тестовий контроль	Захист проєктів у формі презентацій, захист фрагментів конспектів	Іспит
0,2	0,1	0,2	0,1	0,4

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Тестовий контроль	Контрольна робота	Іспит
0,3	0,2	0,5

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
A	4,75–5,00	5	ВІДМІННО – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	ДОБРЕ – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	ДОБРЕ – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	ЗАДОВІЛЬНО – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

8. Питання для визначення рівня знань студентів з курсу «Соціальна гігієна та основи здоров'язбереження»

1. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів
2. Сімейна медицина та її значення в системі медичної допомоги населенню.
3. Зміст і організація роботи сімейного лікаря / лікаря загальної практики
4. Соціальна гігієна як наука.
5. Чинники, які впливають на здоров'я та чисельність населення.
6. Демографічний ситуація в Україні. Аналіз ситуації.
7. Технології здоров'язбереження.
8. Передумови виникнення та розвитку соціальної гігієни в окрему галузь знань.
9. Мета та основні завдання соціальної гігієни та основ здоров'язбереження як галузі знань.
10. Методи діагностики стану здоров'я людини.
11. Показники фізичного, психічного, духовного та соціального здоров'я.
12. Поняття гіподинамії, її причини та наслідки.
13. Мета та завдання страхової медицини та медичного страхування.
14. Форми медичного страхування.
15. Права та обов'язки страховиків і страхувальників.
16. Страхова медицина у розвинених країнах Європи.
17. Сімейна медицина та її значення в системі медичної допомоги населенню.
18. Аналіз медичної реформи в Україні.
19. Людина як продукт біосоціальної еволюції.
20. Індивідуальне здоров'я людини.
21. Адаптація і здоров'я. Адаптаційний потенціал людини.

22. Поняття про біоритми та їх механізм. Часова організація людини.
23. Індивідуальні біоритми, їх види. Хронодіагностика.
24. Здоров'я — індивідуальна та соціальна цінність. Потреба у здоров'ї.
25. Залежність стану здоров'я від дії шкідливих ендогенних чинників.
26. Психіка, психічне здоров'я особистості.
27. Характер. Темперамент. Акцентуації.
28. Основні методи психорелаксації та саморегуляції.
29. Основи раціональної психотерапії.
30. Проблема соціального здоров'я.
31. Аутогенне тренування.
32. Вчення про стрес, загальний адаптаційний синдром.
33. Сучасні підходи до психічного оздоровлення.
34. Профілактика і терапія стресу.
35. Емоції та стреси — фактори ризику розвитку захворювань.
36. Людина як система. Пірамідальний тип системи «людина».
37. Інформаційна матриця психіки.
38. Особливості біосистеми організму людини.
39. Поняття саногенезу організму.
40. Поняття насильницької поведінки. Її ознаки та класифікація.
41. Агресивність та її природа.
42. Аналіз закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».
43. Насильство у сімейних відносинах. Насильство проти жінок та дітей.
44. Попередження та подолання насильства
45. Профілактика булінгу в школі.
46. Конвенція ООН «Про права дитини».
47. Закони правильного харчування.
48. Енергетика харчування.
49. Поживні речовини. Вітаміни. Антиоксиданти.
50. Оздоровче голодування.
51. Причини та наслідки наркоманії.
52. Алкоголізм. Його стадії.
53. Паління та його вплив на внутрішньоутробний розвиток дитини.
54. Заходи боротьби із залежністю від психоактивних речовин.
55. Статеве виховання та статеві соціалізація.
56. Моделі статевого виховання.
57. Принципи статевого виховання.
58. Гендерна роль та гендерні стереотипи.
59. Фемінізм: сутність, етапи, напрямки.
60. Гендер і гендерна політика.

9. Рекомендована література

Основна

1. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. – 488 с.
2. Мелега Ксенія Петрівна. Сучасні технології здоров'язбереження : навч. посіб. / К. П. Мелега ; рец. : Ю. Д. Бойчук, Т. М. Ганич. – Ужгород : Говерла, 2018. – 200 с. : іл., табл.
3. Основи здорового способу життя. Практичні заняття: навч. посіб. для самостійної роботи студентів/уклад.: І.Ю.Карпюк, Т.К.Обезюк.-К.:КІП ім. Ігоря Сікорського, 2022.- 419с.
4. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. – Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. – 488 с.

Додаткова

5. Наукові школи Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. Київ. 2021. 180 с.

6. Грузева Т. С. Витоки формування Київської соціально- гігієнічної наукової школи: від основ лікарезнавства, медичної поліції і санітарної статистики до соціальної медицини та громадського здоров'я. Клінічна та профілактична медицина. 2021. № 3. С. 4-12.

7. Грузева Т. С. Розвиток Київської соціальногігієнічної наукової школи у ХХ столітті (1920-1990 рр.). Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2021. № 3. С. 64-70

10. Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
2. Модульний курс для дистанційної форми навчання Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
3. Електронна бібліотека університету . Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
4. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.